

Bed Nyltaarstid
— i —
Røddebo Præstegaard.
Fortælling
— af —
Nicolai,
18 Aar gammel.

(Fortf.)

eksisterede, begyndte at lade os mærke sin Eksistens paa en temmelig solelig Maade. Løbe omfart vilde jeg imidlertid ikke, thi hvorfor skulde jeg løbe bort fra Andrea Margrethe? Det vilde jo være højt taabeligt! Men derimod løbe ved Siden af hende, det vilde jeg gjøre. Men jeg mærkede snart, at omend Andrea Margrethe maatte tage to Skridt, hver Gang jeg tog et, saa forstod hun ogsaa at slutte Hødderne dobbelt saa hurtigt som jeg, saa at jeg maatte anstrenge mig af yderste Gode for ikke at blive den bageste.

Nu vare vi ved Valnøddetræet — den, der kunde svinge først om det, havde i Grundten vundet, thi da kunde man hele Tiden holde sig forrest. Derfor gjorde jeg ogsaa mine Skridt dobbelt saa lange som før, blot et Spring endnu og da — falder jeg over en af Rødderne, der strakte sig ud i Gangen, lige i Armenes paa Corpus Juris, der kom gaende fra den anden Side og blev højlig forbausset over denne broderlige Omsanfelse.

„Sag kom først, jeg kom først!“ raabte Andrea Margrethe, idet hun dansede rundt om mig, som en Indianer danser rundt om sin faldne Hjende, „ikke sandt, Frederik, jeg kom først?“

„Jo vist kom De først,“ svarede han, og derfor kommer jeg ogsaa forat bringe Dem Kapprisen. Se her har jeg nogle Zwibelløg til Dem, som ere meget sjældne, og hvis Blomster ere af en usædvanlig Skjønhed.“

„Nej virkelig? o det er dejligt! jeg holder meget af Zwibler. Tak, Frederik, tak — vi maa straks op og vise Mo'er dem, hun vil blive ligesaa glad som jeg.“

„Vi ere ikke ved Præstegaarden endnu,“ sagde jeg.

„Saa De vil ikke give tabt endnu? ja lad os prøve en Gang til!“

Men denne Gang vilde jeg ikke vise nogen utidig Slaansel; straks fra første Dieblit tog jeg Tilløb af alle Kræfter — og foer afsted, saa Stikkelsbærgene ne sloge mig over Venene og Ridselætraerne slog mod mit Hoved: det var, som om hele Haven havde sammenføret sig mod mig for at hjælpe Andrea Margrethe. Men jeg brød mig om Intet — afsted over Stol og Sten — nu var jeg inde i Gaarden, men bestandigt havde jeg Andrea Margrethe ved Siden af mig — det var, som om hun blev baaren af usynlige Aander — i samme Dieblit naade de vi begge til Foden af Trappen, der førte op til Forstueboden, men her kunde jeg tage tre Trin i hvert Spring, medens hun kun kunde tage et — med et voldsomt Dag rev jeg Døren op og tærnede lige mod Præsten, der ganske roligt kom spabserende, i al No og Mag rygende af sin Merksumpibe. Saa heftigt var Sammenstødet, at Præsten tumlede over mod den ene Væg og tabte sin Pibe, og jeg mod den anden.

„Hej! hjælp! Gøvalt! Gøvalt!“ raabte Præsten, saa Præstefonen, Emmy og Gamle forfærdede styrtede til fra Dagligstuen i samme Dieblit, som Andrea Margrethe og Corpus Juris kom ind ad Forstueboden.

„Hvad er der paa Færde? Hvad er der paa Færde?“

„Hvad der er paa Færde? Nicolai har slaaet mig ihjel!“

„Hvor har du stødt dig? Slog du dig flent?“

„Om jeg har slaaet mig? Jeg har slaaet mig saaledes, at jeg nu vil gaa over og skrive en Ligprædiken over mig selv, saa kan Christoffer holde den istedet for den Zuleprædiken, som han ikke holdt. — Og se min Pibe — min dejlige Pibe — nej Nicolai — at De vil slaa mig ihjel, det kan jeg tilgive Dem, for jeg er kun et synligt Menneſte, men at De har slaaet min Pibe ihjel, som aldrig har volbet Nogen Sorg, men kun slaaet mig Glæde og Dymuntring, det tilgiver jeg Dem ikke!“

„Ja men se, Fa'er, Pibebovedet er kun gaaet i to Stykker,“ sagde Andrea Margrethe, der havde samlet Stykkerne op, „vi kan binde dem sammen ved at surre noget Traad om dem, saa er det saa godt som nyt igjen.“

„Ja bind du nu Stykkerne sammen, og lad mig saa se, du hjælper Nicolai med at slaa alle Hødderne ud i Præstegaarden, at I kan blive færdige med det Stykke Arbejde til Middag,“ sagde Præsten idet han gik.

„Hvo har du vred?“ hvilede jeg til Andrea Margrethe.

„Vred? Nej saa kan De tro, han havde nok talt til Dem paa den anden Maade — nej han er slet ikke vred; De kan være ganske rolig.“

„Se her, Mo'er, hvilke dejlige Zwibelløg Frederik har foræret mig,“ sagde Andrea Margrethe, da vi atter vare komne i No i Dagligstuen.

„Og se her, hvad Christoffer har bragt mig,“ sagde Emmy, idet hun rakte en Bog til Andrea Margrethe.

„Hvad er det? Claudius's Vandsbederboten! Nu, Christoffer, der har De gjort en god Gjerning, for den Bog har Emmy gaaet og talt om, jeg ved ikke i hvor lang Tid. Lad os nu se, om den virkelig er saa fortræffelig — se her om Sjælens Udbelighed — Spinoza — Jacobi det er bestemt altfor lærd for mig — det forstaar jeg ikke noget af. Hvad mener De, Frederik?“

„Ja det gaar mig som Dem; jeg har ogsaa i langsummelig Tid hørt Christoffer prise den Bog som noget ganske overordentligt — men jeg hører formodentlig ikke til de Indviende, thi den gik ogsaa over min Forstand, og jeg forstod ikke tilstrækkelig at paafkjenne den.“

„Ja naar den gaar over Deres Forstand, saa er det intet Under, at den gaar langt over min; nej saa foretrakker jeg Zwibelløg; det er da Noget, som jeg kan forstaa. — Nej men Mo'er, du skulde blot høre, Nicolai er af samme Mening som jeg, at der nødvendigvis maa ske Forandringer i Haven.“

„Kan De nu ikke lade min stakkels Have være i Fred?“ spurgte Præstefonen med et venligt Smil.

„Og han gik langt videre end jeg,“ vebble Andrea Margrethe, „han vil ikke alene have Grantæret og de gamle Stikkelsbærbuske bort, men ogsaa Valnøddetræet og Røddebo.“

„Det gamle prægtige Valnøddetræ vil De hugge om? Nej det mener De bestemt ikke,“ sagde Emmy.

Nej vist mente jeg det ikke — det kunde jeg straks mærke blot ved at høre den Tone, hvori Emmy sagde disse Ord.

„Og saa Røddeboen ovenikjøbet!“ vebble Emmy. „Hvad skulde der saa blive af Røddegangen? De skulde blot vide, hvor rart man kan gaa og samtale med hinanden i Røddegangen en Sommerdag.“

„Ja, i samme Dieblit faldt det mig paa Sinde, hvor listigt det maatte være en stille Midsummeraften, naar Solen kastede sine sidste rødlige Straaler mellem det dunkle Løv, at vandre der ved Emmys Side og høre hendes Ord, milde og lovgænde som Ratteduggen efter den solhede Dag; jeg fortrød bitterligt mine utidige Reformplaner og erklærede, at jeg havde ikke saa noje overvejet mine Ord, jeg havde ikke set Haven ved Sommeretid; maaske jeg da vilde forandre Mening.“

„Forandre Mening!“ udbød Andrea Margrethe, „jo De er en trofast Hjælper — udenfor er De af samme Mening som jeg, og her, hvor De skulde hjælpe mig mod Mo'er og Emmy, gaar De over paa Hændens Parti. Naar Mo'er og Emmy faar Lov at raabe, maa her ikke ske den allermindeste Forandring; Alt skal blive staaende den ene Dag som den anden, indtil det falder sammen af Kjedsummelighed.“

„Holder De saameget af det Gamle?“ spurgte jeg Emmy.

„Ja,“ svarede hun, „jeg holder af det Gamle, thi det Gamle er rigt paa Erindringer, og i Erindringer bor Fred og Hvile. Der er ikke et Træ i Haven, uden at Mindet om en eller anden lyffelig Time kuytter sig dertil. Mellem disse Træer er jeg vokset op, de have seet mine Barndomsforger og mine Barndoms-glæder, de tykke mig at være gamle Venner, og naar jeg hører de sagte Vinde juse mellem deres Grene, da er det mig, som om de bragte mig en Hilsen fra de soundne Tider — hvorledes skulde jeg da næppe at lade dem omhygge?“

„Men jeg elsker det Nye,“ sagde Andrea Margrethe ivrigt, „deri er Liv og deri er Friskhed, ja jeg tror bestemt, at Vorherre maa være af samme Mening som jeg, ellers havde han vist ikke givet os fire Aarstider, men kun en.“

„Havde Vorherre været af samme Mening,“ svarede Emmy, „da havde han vel den ene Sommer gjort Græsset grønt og den næste rødt istedetfor.“

„Knat!“ sagde det i det Samme, det var Emmys Saks, som Gamle havde fiddet og legat med, og som nu brak midt over. Ligesom nemlig Kong Midas havde den mærkelige Egenſkab, at Alt, hvad han rørte ved, blev Guld, saaledes har Gamle den mærkelige Egenſkab, at Alt, hvad han rører ved, gaar itu. Han blev imidlertid højst uslykkelig og bad Emmy tufinde Gange om Forladelse.

„D det gjør Intet,“ svarede denne, „Saksen var gammel og slov.“

„Jeg skal tage den med til Byen for at lade den istansætte.“

„Det er ikke Umagen værd; jeg har tiymed den anden Saks.“

Dermed lod Gamle sig trøste og tog atter fat paa Stumperne, jeg tror næ-

sten for at se, om de ikke kunde bræktes lidt mere itu endnu.

Corpus Juris gik hen til Pianoet og slog et Par Akkorder an. Stal vi have en Sang?“ spurgte han.

„D ja, en Sang, en Sang!“ ifemmede Andrea Margrethe straks.

„Kan De synge?“ spurgte jeg.

„Ja naturligvis kan vi synge,“ svarede Andrea Margrethe ligesaa forundret, som om jeg havde spurgt hende om hun kunde tale.

„Hvad kan De da synge?“

„Vi kan mange Slags Sange, vi kan de gamle Kjempeviser, kan De virkelig dem?“

„Ja dem kan vi rigtig nok — de lange Sommerdage, naar Emmy og jeg sidde ved vort Haandarbejde ude i Jasminlyshuset, lære vi dem udenad og synge dem. Vil De høre den om de syvogtinfinstype, der drog ud fra Hald — vi kan alle syvogtinfinstype Vers — eller vil De høre: Svend Bonved sidder i Bure — eller Heldings Vise?“

„Vi kan saa dem alle, den ene efter den anden,“ sagde Corpus Juris, der havde sat sig ved Pianoet for at akkompagnere. „Lad os begynde med Svend Bonved.“

Saa sang vi om Svend Bonved og saa om Ramund hin Unge og saa om Jomfru Kirsten — Andrea Margrethe var utrættelig, og vi maatte synge den fra Ende til anden, thi man kan ikke forstaa Viserne, naar man ikke synger alle Versene, sagde hun.

„Se her holder De altsaa af det Gamle,“ sagde jeg til hende.

„Men de Viser ere heller ikke gamle,“ svarede hun, „de blive aldrig gamle, men ere bestandigt unge og friske. Eller tror De maaske, at jeg holder mere af dem, fordi de ere tre fire Aarhundreder gamle? Al nej, det er mig det Samme, om de ere skrevne igaar eller for fjorten Aarhundreder siden — blot de ere smukke, saa holder jeg af dem.“

„De har Ret,“ sagde Corpus Juris, „de Sange blive aldrig gamle. I hine Tider forstod man at digte, nu er det slet bevent med Digtekunsten.“

„Det ved jeg dog ikke,“ mente Gamle, „hvortimod skulde jeg mene, at hvad der i hine Sange ligger skjult som svage Spirer, det har i vore Dage udviklet sig som rig og mangefold bevæget Lyrik, der i fulde og klare Toner, snart i Bemod og Smerte, snart i livsfyldig og soulmende Glæde formaar at udtale, formaar at udtale, hvad hine Tiders Sangere kun formaaede sangt at fremsætte.“

Nu var Disputen i fuld Gang: Gamle og Corpus Juris førte an, Emmy og Andrea Margrethe vare Sekundanter. Disse to sidste havde egentlig, underlig nok, stiftet Mening, thi nu var det Emmy, der følgende Gåmles Mening, holdt paa det Nye, medens derimod Andrea Margrethe, der var paa Corpus Juris's Parti, forsvarede det Gamle. Disputen var temmelig varm, især fra Corpus Juris's Side, ikke saa meget, fordi det just var ham om de gamle Kjempeviser at gjøre, men snarere fordi han vilde forsvare Andrea Margrethes Mening. Naturligvis maatte Præstefonen og jeg ogsaa give vort Belysning i Laget, og efterhaanden naaede Disputen hen til det Punkt, hvor Enhver er tilfreds, naar han blot kan høre sig selv tale, og er aldeles døv for, hvad de Andre naturligvis kunde have at sige, og da jeg nu havde den stærkeste Stemme, var jeg vistnok ogsaa den, som solte sig mest tilfredsstillt. Midt under denne heftige Debat traadte Præsten ind.

„Stal vi saa have Middagsmad?“ spurgte han.

„Straks,“ svarede Andrea Margrethe, idet hun derpaa gik ud.

„Hvorom drejer Striden sig?“ spurgte Præsten, idet han tog Plads i den store Kænestol.

Corpus Juris forklarede Stridsspørgsmaalet for ham, og han hørte opmærksomt efter. „Ja jeg holder med Christoffer,“ sagde Præsten tilfaldt, „jeg tror næsten ogsaa, at man gjør for meget Væsen af de Kjempeviser. Vil De sammenligne dem, kan De finde ti eller tolv med aldeles den samme Tanke og Indhold. Derfor vil jeg ingenlunde negte, at de gjenme en rig Poesi i sig, men ofte ligger denne som et raadt, uforarbejdet Stof, der ligesom endnu venter paa sin kunstneriske Behandling. — De ser saa adspredt ud, Nicolai, hvad mener De derom?“

„Ja,“ svarede jeg tankeløs: Striden havde for mig tabt sin Interesse, da Andrea Margrethe var gaaet sin Vej.

„Det var fornøstigt ment,“ sagde Præsten. „De sidder nok og tanker paa den Poesi. Der ligger skjult i Middagsmaden. Heldigvis kommer Andrea Margrethe der for at kalde os til Vords. Maa jeg have den Vre!“ og han hød mig høftideligt Armen og anviste mig

Hæderspladsen i Søfaen ved Siden af sig.

„Nej det skal Christoffer sidde som den Vre,“ indvendte Præstefonen.

„Nej, Nicolai skal sidde her, svarede Præsten, han vilde slaa mig ihjel i Formiddags, derfor byder jeg ham nu at sidde ved min højre Side, thi vi skulle gjengælde Dndt med Gødt.“

Herved blev det, tilmed da Gamle ikke solte sig pirret af nogen Vrgjerighed efter at sidde i Højsædet, men erklærede sig veltillfreds med den Plads, han havde faaet mellem Præstefonen og Emmy.

Andrea Margrethe sad mellem Corpus Juris og mig, og jeg skulde lige til at fortælle hende noget. Morfont, da hun alvorligt lagde Fingrene paa Munden:

Præsten havde begyndt at læse Vordbøen.

„Dr. Nicolai,“ sagde Præsten efter endt Vordbøn, „det er nu straks en Trykfejl, som jeg maa rette hos Dem: inde i det store Vabel bruger man ikke at læse Vordbøn, men det bruger vi ude hos os.“

„Men det kunde Nicolai jo ikke vide,“ sagde Præstefonen.

„Derfor siger jeg ham det ogsaa,“ sagde Præsten.

Alt ovenfor har jeg bemærket, at ved Middagsbordet ere Folk særligt oplagte til at disputere, og denne Erfaring fik jeg ogsaa stabsfæstet her. Først leveredes der nogle Forpostfagtinger mellem Præsten og Andrea Margrethe angaaende Middagsmaden, som Præsten tillod sig at kritiserer temmelig strengt. Andrea Margrethe var imidlertid ingenlunde velsent mod en saadan Kritik, der i saa høj Grad angreb hendes husmoderlige Stoltthed.

„Det maa jeg sige,“ endte Præsten, „at vore Gæster faar en temmelig tarvelig Modtagelse. Men maaske gjør Andrea Margrethe det kun for siden at overraske dem desto mere.“

„Arretningen er tarvelig men god,“ svarede Andrea Margrethe. „Persios obi semper separatus.“

„Apparatus,“ rettede Gamle.

„Saa? Fader siger altid Separatus.“

„Taler De lidt Latin?“ spurgte jeg.

„Ja,“ svarede Andrea Margrethe, „der gaar aldrig en Dallerken itu, uden at jeg siger: „sic tranſit gloria mundi,“ og naar jeg vil bede Fader om Noget, ender altid med at sige: „sic volo, sic jubeo, fiat pro natione voluntas.“

„Natione, ikke natione,“ rettede atter Gamle, „natione giver ingen Mening.“

„Ja men Fader siger altid natione.“

„Ja du maa saamænd med største Fornøjelse snakke dit Vernillelatin,“ sagde Præsten, „naar du bare vil lade være at beskyld mig for at have lært dig det, thi det vidner sandelig ikke om datertelig Kjærlighed, at du paa den Maade berøver mig mit gode Naan og Rygte.“

Men den egentlige Hovedfagting blev foranlediget ved, at der blev meldt, at Halte-Ane befandt sig ude i Kjøkkenet og bad om et Par Stilling. Gamle gik ud og gav hende Noget, men blev derfor haardt angreben af Corpus Juris, der ikke havde synderlig tilovers for Halte-Ane, men paastod, at hun drak Alting op, hvad man gav hende.

„Man burde gaa strengere frem mod flige Landstrygerster,“ endte han med at sige, „nu lader man dem gaa i Fred, og derfor vrims alle Landeveje af dem.“

„Ja vist burde man gaa frem med større Strengthed,“ sagde Gamle med en vis Bitterhed, „de fattige og Ulykkelige sætter man i Fængsel, saa er man fri for at se paa dem.“

„Alle i Fængsel, men i Fattighus,“ svarede Corpus Juris, „der er virkelig Underføttelse til dem.“

„Har du prøvet, hvad det vil sige at være under Fattigvæsenets Opsyn,“ spurgte Gamle, „siden du taler om dem,“ rigelige Underføttelse.“

„Fattighuset kan naturligvis ikke være et Palads,“ lod Svaret, „men det er den sædvanlige Flæbeværn og Løses-Godmodighed, at man istedetfor at klare Kraftskaden rask bort, lader den udbræde sig i No og Mag til Fordærvelse for det Hæle.“

Nu var Signalet givet til en ny Disput, og Alle rustede sig paa det Jvrigle. Men Corpus Juris havde udtalt sin Mening med saa stor Enſidighed, at den fandt almindelig Misbilligelse; selv Andrea Margrethe, der for havde slaaet paa hans Parti, kunde ikke længere bele hans Anstuelser, men slattede sig til Mødpartiet, og saaledes kom da Corpus Juris til at slaa ganske ene overfor Præstefonen, Emmy, Andrea Margrethe, Gamle og mig, der Alle vare lige begjærlige efter at saa Ordet, saa at Corpus Juris neppe fik Tid til at besvare et Spørgsmaal, før tre eller fire nye allerede vare forelagte ham, saa at om Corpus Juris end havde været tre Gange

(Fortf.)

Udstillingen fortsættes

— hos —

P. G. Shanstrom,

og han tillader sig atter at bringe i sine Landsmand, Standinavernes, venlige Erindring til

udjogte Lager af
Færdige Klæder

— og —

Ekviperings-Artikler!
Specielle Varer

for

Efteraars-Sæsonen!
J. P. Krogh, Standinavisk Salgsmand.

“PIONEEREN”

i

Hardware-Forretningen,

M. G. Bollinger, holder endnu Stillingen i Bygningen øst for Posthøjet, hvor han er fuldkommen befæstet med alle

Varer og rimelige Priser, og hvormed han tappert moder enhver Konurrance.

Kom ind og hils paa den gamle Veteran - Forretningsmand og betragt hans Jern- og Bliktøj, Reb og Fencetraad.

Stort Godtjob

saas nu i

UNION STORE

J. K. VAVRA, EJER.

Vi kan nuomfiunder sælge Dem Varer uhyre billigt, og det af

Den simple Grund

at vore Udgifter ere smaa, og vi har en stor Omsætning af alle Slags Varer blandt Farmerne. Vort Lager bestaar af

Manufakturvarer, Støbler og Sæ, Kuffetter og Kolonialvarer, Glas og Stentøj, Snefram, Bliktøj, Kaffeelovne, Seletøj, Daffener, Vidde, Aufferter.

Reparation af Seletøj udføres hurtigt, billigt og tilfredsstillende. Kom og se os naar De trænger til Varer, og vi skal bestille os paa at spare Dem Penge paa enhver Titel. De hører af os.
Med Agtelse,
J. K. Vavra.